

**Rotterdamse
Academie
van
Bouwkunst**

Atelier 2.6: Flexibel Wonen

Thema: Flexibiliteit
Object: Tijdsbestendig woongebouw

Studiejaar: 2009-2010 / 2de semester
Vrijdag: 13u45-18u45
Bijeenkomsten: 12 en 19 februari
5, 12, 19 en 26 maart
9, 16 en 23 april
21 en 28 mei
4, 11 en 18 juni
Afronding: week 25/2010
Studielast: 9 ECTS (252 uur, waarvan 70 tijdens de bijeenkomsten op vrijdag)
A/S punten: 9A/0S
Complexiteit: Hoog
Bijzonderheden:

Docenten: Paul de Vroom en Edward Schuurmans (DKV)

Inhoud

De woningbouw in Nederland lijkt zich in de laatste vijftig jaar ontwikkeld te hebben van een ambachtelijke bouwplaats-industrie naar een prefab assemblage-industrie. Daarnaast transformeert de woningmarkt van een op aanbod- naar vraag gestuurde markt waarbij een toenemende individualisering en pluriformiteit resulteert in een toenemende behoefte aan maatwerk. Dit atelier is gericht op het ontwikkelen van een industrieel vervaardigd wooncomplex dat inspeelt op individuele wensen van de bewoner, nieuwe technologieën en op kwaliteit van de gebouwde omgeving. Het atelier onderzoekt de grenzen van flexibiliteit met betrekking tot variatiemogelijkheden, veranderbaarheid en programmatische polyvalentie en daarbij horende nieuwe technieken en materialen.

Opgave

In het werk van DKV speelt het bewustzijn dat het individu tot een collectief behoort een belangrijke rol. Dit raakt verschillende schaalniveaus: de stedenbouw, het woongebouw en de wooneenheid. Het gaat daarbij enerzijds om het precies definiëren van het kader dat de condities genereert voor de vrijheid van invulling. Anderszijds gaat het om uitspraken te doen met betrekking tot de identiteit van het gebouw in relatie tot de individuele gebruiker.

Wanneer over flexibiliteit wordt nagedacht in relatie tot de levenscyclus van een gebouw. ontstaat een bredere visie op duurzaamheid: een gebouw wordt duurzaam niet alleen doordat de structuur fysieke veranderingen in de tijd aankan, maar vooral doordat het in het architectonisch ontwerp een tijdloos en duurzaam beeld wordt bewerkstelligd.

Planning en inhoud per week of fase

Onderzoeksfase

week 1, 12 februari

- Toelichting opgave: onderzoek en ontwerp.
- Vormen werkgroepen ten behoeve van onderzoek.
- Lezing dr. in flexibiliteit Bernhard Leupen (TU, redacteur Time Based Architecture).

week 2, 19 februari

- Presenteren te onderzoeken gebouwen en analysecriteria in matrixvorm door werkgroepen.

week 3, 05 maart

- Excursie Amsterdam:
 - Bezoek kauwgomballenfabriek met lezing Bob Jansen, directeur Lingotto Vastgoed.
 - Bezoek Multifunk door ANA.
 - Bezoek pakhuis Australië-Boston door DKV.
 - Bezoek Meer en Oever door DKV.
 - Bezoek Solids.
 - Bezoek ontwerplokatie Westerdok.

week 4, 12 maart

- Bespreken eerste bevindingen onderzoek aan de hand van matrix.

week 5, 19 maart

- Presentatie onderzoek.
- Toelichting ontwerpogave.

Conceptfase

week 6, 26 maart

- Ontwerpbegeleiding:
 - Concept (gebouwstructuur, ontsluitingsprincipe, woon-werkvorm).
 - Schema's en model schaal 1:500.
- Lezing Oliver Thill

week 7, 9 april

- Ontwerpbegeleiding:
 - Beeld en materialisering (constructie, installatiezones, schil, buitenruimte).
 - Plattegrond en doorsnede schaal 1:200.

week 8, 16 april

- Ontwerpbegeleiding:
 - Indelingsprincipe en veranderbaarheid woon-werkvormen.
 - Schema's en plattegronden schaal 1:200/1:100.

week 9, 23 april

- Tussenpeiling conceptfase.

Uitwerkingsfase

week 10, 21 mei

- Toelichting vervolg ontwerpogave.
- Lezing Enric Ruiz-Geli.

week 11, 28 mei

- Ontwerp begeleiding:
 - Uitwerken ontwerp tot kloppende 'woon-werkmachine' (relatie collectief-individu).
 - Plattegrond, doorsnede en model schaal 1:100.

week 12, 4 juni

- Ontwerpbegeleiding:
 - detail en materialisering in relatie tot concept.
 - horizontale en verticale doorsnede 1:20/1:5.

week 13, 11 juni

- Ontwerpbegeleiding:
 - overdrachtvormen (relatie inhoud - presentatie)
 - concept presentatiewijze

week 14, 18 juni

- Ontwerpbegeleiding:
- voorbereiding presentatie

Beoordelingscriteria

Het project wordt aan de hand van de eindkwalificaties en de leerdoelen beoordeeld.

Leerdoelen

Na afloop heeft of kan de student:

- ontwerpvaardigheden eigen gemaakt met betrekking tot collectieve woonopgaven, en kan deze woonopgave doorwerken op verschillende schaalniveau's;
- tijdens het ontwerpproces rekenschap houden met technologische en technische aspecten van duurzaamheid;
- tijdens het ontwerpproces rekenschap houden met veranderbaarheid en flexibiliteit van het gebouwde ontwerp;
- kennis en inzichten in de relatie tussen identiteit van de gebruiker / bewoner en het gebouw, en kan deze kennis en inzichten inzetten in het ontwerpproces.
- een ontwerp coherent uitwerken op alle schaalniveau's.

Eindkwalificaties van de opleiding tot architect die in dit atelier aan de orde komen

MArch	1	2	3	4	5	6	7	8	9a	9b	9c	9d	9e	9f	9g	9h	9i	9j	10	11
-------	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

1. Vervaardigt (vernieuwende) architectonische concepten en ontwerpen die aan maatschappelijke, esthetische, technische, financiële, functionele en juridische eisen voldoen.
3. Initieert, ontwikkelt, analyseert, interpreteert en/of beoordeelt een opdracht of opgave zelfstandig en vertaalt deze in een architectonisch concept of ontwerp.
4. Maakt technisch bekwaam een integraal ontwerp dat voldoet aan kaders voor kwaliteit, (bouw)voorschriften, budget, tijd en eisen van gebruikers en opdrachtgevers.
6. Werkt en studeert zelfstandig en autonoom in de beroepspraktijk en de studie, reflecteert op eigen gedrag (reflection in action) en is in staat hierin vernieuwing aan te brengen.
7. Zet zelfstandig en/of in (multidisciplinair) teamverband het ruimtelijk vormgevend vermogen in als onderzoeksinstrument, op basis van methoden van voor de ontwerppraktijk relevant onderzoek.
8. Hanteert relevante methoden van onderzoek bij het maken van architectonische projecten en integreert de resultaten hiervan in (innovatieve) oplossingsvarianten voor architectonische concepten en ontwerpen.
- 9b. Past bij het maken van architectonische concepten, ontwerpen en projecten passende kennis van de geschiedenis en de theorie van de architectuur en aanverwante kunstvormen, technologische vakken en menswetenschappen toe en verantwoordt deze kennis en inzichten.
- 9h. Past bij het maken van architectonische concepten, ontwerpen en projecten inzicht in de problemen op het gebied van het constructief ontwerp, de constructie en de civiele bouwkunde in verband met het ontwerpen van gebouwen toe en verantwoordt deze kennis en inzichten.
10. Maakt op adequate wijze een ontwerp én plan in beeld, geschrift en woord voor anderen inzichtelijk en reflecteert hier kritisch op.

Eindkwalificaties van de opleiding tot stedenbouwkundige die in dit atelier aan de orde komen

MUrb	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10a	10b	10c	10d	10e	10f	10g	10h	10i	10j	11	12	13
------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	----	----	----